

ISSN 2079-4819

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ВІСНИК

Донецького національного університету
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Серія «Економічні науки»

Науковий журнал

2020

№ 1(72)

Виходить двічі на рік

Журнал засновано 1999 року

Засновник — Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

*Журнал внесено до міжнародних наукометричних баз
та інформаційно-аналітичних систем
Google Scholar, ResearchBib, Scientific Indexing Services,
Index Copernicus, CrossRef, Ulrichsweb Global Serials Directory,
Elektronische Zeitschriften bibliothek*

Кривий Ріг
ДонНУЕТ
2020

УДК 33.01:001.891(05) «540*3»

Головний редактор — Чернега О. Б., д-р екон. наук, професор
**Заступник
головного редактора** — Горіна Г. О., д-р екон. наук
**Відповідальний
секретар** — Карабаза І. А., канд. екон. наук
**Відповідальний
редактор серії** — Ружинська Т. О.

Редакційна колегія серії: Бочарова Ю. Г., д-р екон. наук, доцент (*Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*); Гринкевич С. С., д-р екон. наук, професор (*Львівський національний аграрний університет*); Кожухова Т. В., д-р екон. наук, доцент (*Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*); Чичкало-Кондрацька І. Б., д-р екон. наук, професор (*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка*); Бурдина М., канд. екон. наук, доцент (*Університет Центральної Оклахоми, США*); Єрмак С. О., канд. екон. наук, доцент (*Одеський національний політехнічний університет*); Сімахова А. О., канд. екон. наук, доцент (*Національний авіаційний університет*).

Електронна сторінка видання – <http://visnik.donnuet.edu.ua>

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.33274/2079-4819>

*Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 р. № 1643)*

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Реєстраційний номер КВ № 13182-2066ПР від 25.07.2007 р.

Рекомендовано до друку вченою радою Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, протокол № 19 від 24.06.2020 р.

Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки» : науковий журнал / гол. ред. О. Б. Чернега. 2020. № 1(72). 130 с. ISSN 2079-4819.

У журналі подано статті, у яких висвітлено результати теоретичних досліджень у таких напрямках економіки, як підприємництво, менеджмент, маркетинг, національна та міжнародна економіка, економіка торгівлі та послуг, фінанси та інвестиції, облік, аналіз та контроль.

Призначено для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів.

Мова видання: українська, російська, англійська.

Усі права захищені. Передрук і переклади статей дозволено лише з відома авторів та редакції.

© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2020

DOI : 10.33274/2079-4819-2020-72-1-57-65

JEL : F10, M11

УДК 338.4

Шталь Т. В.,
д-р екон. наук,
професор

Уварова А. Є.,
аспірант

Харківський національний економічний університет
ім. С. Кузнеця,
м. Харків, Україна, e-mail: shtaltv@gmail.com
e-mail: anastasiya.uvarova@hneu.net

ВИЗНАЧЕННЯ ІЄРАРХІЇ ЛОКАЛЬНИХ КОМПОНЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

UDC 338.4

Shtal T. V.,
Grand PhD in Economic sciences,
Professor

Uvarova A. Ye.,
Postgraduate Student

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics,
Kharkiv, Ukraine,
e-mail: shtaltv@gmail.com
e-mail: anastasiya.uvarova@hneu.net

DEFINITION OF THE HIERARCHY OF LOCAL COMPONENTS OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT OF TRADING ENTERPRISE LOGISTIC ACTIVITY

***Мета** — формування науково-методичного підходу до визначення ієрархії локальних компонент організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх покращення.*

***Методи.** Для отримання результатів дослідження у роботі використані такі загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу та синтезу, методи декомпозиції та методи аналізу ієрархій.*

***Результати.** У даній статті обґрунтовано послідовність вдосконалення організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства. Враховуючи циклічність процесу управління та важливість оцінки стану організаційно-економічного забезпечення, як передумови прийняття управлінських рішень, вдосконалення організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства розглядається як один з етапів управління ним. Удосконалення організаційно-економічного забезпечення реалізується в рамках моделі постійного поліпшення якості діяльності торговельних підприємств на системній основі з урахуванням результатів та цілей логістичної діяльності, а також фактичного стану та можливостей вдосконалення підсистеми забезпечення відповідно до практики удосконалення логістики. Відповідно до цього, обґрунтовано науково-методичний підхід до визначення ієрархії локальних компонент організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх вдосконалення, який представлено поетапно: оцінювання організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності за характеристиками його стану, ефективності та результативності логістичної діяльності; ідентифікації логістичних процесів за важливістю удосконалення організаційно-економічного забезпечення; систематизації локальних компонент організаційно-економічного забезпечення за послідовністю їх покращення. На етапі оцінювання стану організаційно-економічного за-*

© Т. В. Шталь, А. Є. Уварова, 2020

безпечення логістичної діяльності наведена формула діагностики відповідності організаційно-економічного забезпечення логістичним процесам, яка реалізується на основі множення матриць і здійснюється послідовно шляхом «замикання» матриці «відповідність організаційно-економічне забезпечення — логістичні практики» на відношення матриці «логістичні практики — логістичні процеси».

Ключові слова: логістична діяльність, торговельне підприємство, організаційно-економічне забезпечення, ієрархія локальних компонент.

Постановка проблеми. Підвищення ефективності функціонування та розвитку торговельного підприємства реалізується через удосконалення діяльності за всіма основними його функціональними сферами та підсистемами їх забезпечення. Однією з найважливіших функціональних сфер торговельного підприємства є логістика, яка забезпечує інтеграцію його матеріальних, фінансових, інформаційних та технічних потоків. Логістика вже давно є визнаним інструментом підвищення ефективності діяльності підприємства. Своєю чергою, підсистемами забезпечення логістичної діяльності є його організаційна та економічна складові. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба в удосконаленні організаційно-економічного забезпечення (ОЕЗ) логістичної діяльності торговельного підприємства шляхом визначення основних локальних компонент ОЕЗ логістичної діяльності та побудови їх ієрархії для подальшого визначення методів оцінювання даних компонент та як результат формування напрямів покращення ОЕЗ логістичної діяльності торговельного підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість українських та закордонних учених займаються проблематикою логістичної діяльності торговельних підприємств. Серед робіт вітчизняних науковців слід виокремити таких: Є. Крикавського [1], Л. Фролової [2], А. Пилипенко [3], М. Окландера [4], Н. Ільченко [5], І. Мішука [6], що стосується іноземних досліджень, то особливої уваги заслуговують роботи вчених: А. Харрисона [7], Д. Бауерсокса [8], Д. Клосса [8], Д. Стока [9], проте незважаючи на такий великий науковий здобуток у сфері логістичної діяльності, значна кількість питань, а саме тих, що пов'язані з ОЕЗ

логістичної діяльності, досі залишаються не достатньо дослідженими, саме це і зумовило актуальність даного дослідження.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати таке завдання дослідження: формування науково-методичного підходу до визначення ієрархії основних локальних компонент ОЕЗ логістичної діяльності торговельного підприємства.

Мета статті — сформулювати науково-методичний підхід до визначення ієрархії локальних компонент організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх покращення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначено у праці [10, с. 86] «ефективність логістичної діяльності не обмежується окремими показниками, а потребує формування та розвитку забезпечуючих підсистем». Тлумачний словник трактує удосконалення як процес і результат змін у чомусь-небудь у бік поліпшення [11]. Це один з основних принципів системи менеджменту якості, що забезпечує переваги в організації процесів, здатності виявляти та реагувати на внутрішні та зовнішні ризики та можливості [12]. Галузеві, функціональні та структурні особливості об'єктів зумовлюють специфічність способів, методів та інструментів удосконалення. Так, у переліку заходів з підвищення ефективності логістичної діяльності виділяють удосконалення інформаційного забезпечення руху матеріальних потоків, формування рекомендації щодо удосконалення інформаційного забезпечення складської діяльності на основі впровадження інформаційних систем обліку та обробки даних, засобів комунікацій [13], удосконалення управління матеріальними запасами на підприємстві шляхом використання АВС-

аналізу та оптимізації кількості замовлень, упровадження комплексної інформаційної системи управління підприємством [14], розроблення методичного забезпечення макромаркетингової підтримки функціонування логістичної системи [4] та ін. Водночас незалежно від сфери впровадження удосконалення як процес здійснюється у певній послідовності, що включає такі основні етапи: встановлення стану об'єкта дослідження, виявлення слабких місць, обґрунтування заходів щодо змінення їх на краще, впровадження та оцінювання результатів удосконалення [15].

Погоджуючись із доцільністю дотримання загальної послідовності реалізації процесу покращення об'єкта відносно удосконалення ОЕЗ логістичної діяльності зазначимо, що ця підсистема є складовою системи підприємства та процесу управління ним, а отже визначення напрямів удосконалення ОЕЗ має здійснюватися з дотриманням принципів системності, причинно-наслідкового зв'язку та вибору пріоритетних напрямів розвитку логістичної діяльності та ОЕЗ її здійснення. У цьому сенсі слід відзначити два аспекти, враховані під час обґрунтування послідовності удосконалення ОЕЗ логістичної діяльності. Перший зумовлений циклічністю процесу управління та розумінням того, що передумовою управлінських рішень щодо збереження або змінення конфігурації та процесів ОЕЗ логістичної діяльності є оцінювання стану та заходів щодо його поліпшення. Враховуючи це, удосконалення ОЕЗ розглянуто як один з етапів управління ним, який реалізується в рамках моделі безперервного покращення якості діяльності підприємства на системній основі. Другий аспект щодо удосконалення ОЕЗ зумовлений підпорядкованістю цієї підсистеми логістичній діяльності торговельного підприємства. Розуміння, що ОЕЗ як процес і підсистема формується в межах логістичної діяльності, зумовлює об'єктивність обґрунтування способів та методів удосконалення ОЕЗ, враховуючи результати і цілі логістичної діяльності торговельного підприємства, а також фактичний стан і можливості поліп-

шення підсистеми забезпечення відповідно до практик покращення логістики.

Спираючись на теоретичні засади і практику вдосконалення логістичних систем [4], а також враховуючи принципи пріоритетності, системності та причинно-наслідкової відповідності ОЕЗ логістичній діяльності, обґрунтовано науково-методичний підхід до визначення ієрархії локальних компонент ОЕЗ логістичної діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх покращення (рис. 1).

Розроблений науково-методичний підхід відповідає реалізації концепції покращення якості діяльності, теоретичні засади якої наведені у працях Е. Демінга, Дж. Джурана, Ф. Кросбі, К. Ісікави [16], та відображають авторську позицію щодо необхідності удосконалення ОЕЗ логістичної діяльності з огляду на стан ОЕЗ та цільові настанови логістичної діяльності.

Дотримуючись вказаної послідовності, визначимо зміст та особливості реалізації кожного з вказаних етапів. Перший етап — це оцінювання (діагностика) ОЕЗ логістичної діяльності торговельного підприємства. Метою цього етапу є встановлення необхідності впровадження змін у підсистемі ОЕЗ логістичної діяльності, що пропонується здійснити за результатами оцінювання стану ОЕЗ за основними елементами й встановлення відповідності його цілям логістичної діяльності торговельного підприємства.

Для оцінювання стану ОЕЗ логістичної діяльності рекомендовано використання розробленої системи показників у роботі [17] та здійснення розрахунків у певній послідовності. Стосовно діагностики відповідності ОЕЗ цілям логістичної діяльності, то цей етап реалізується з використанням моделі Дюпона та реляційних матриць, застосування яких дозволить визначити чи відповідає ОЕЗ цілям підприємства щодо результативності логістичної діяльності у довгостроковому (модель Дюпона), а також якості логістичних процесів у поточному (реляційні матриці) періодах.

Своєю чергою, діагностика відповідності ОЕЗ логістичним процесам реалізується

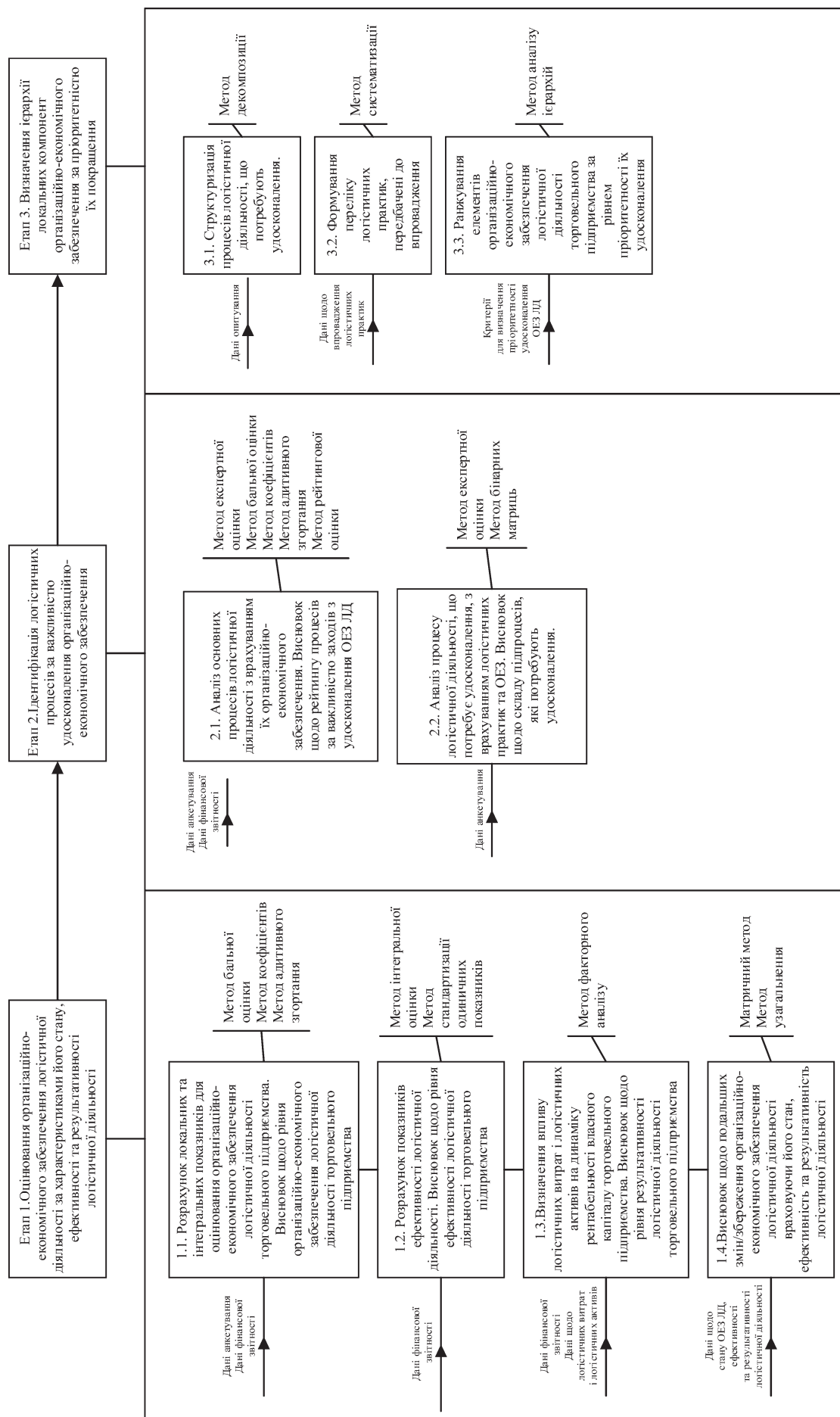

Рис. 1. Науково-методичний підхід до визначення ієрархії локальних компонентів організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх покращення (розроблено самостійно)

на основі множення матриць і здійснюється послідовно шляхом «замикання» матриці «відповідність — організаційно-економічне забезпечення — логістичні практики»

{OEЗЛПрк} на відношення матриці «логістичні практики — логістичні процеси» {ЛПркЛПр} [17].

Формули для розрахунків:

$$OEЗЛПр_{ik} = \frac{\sum_{j \in J} OEЗЛПр_{ij} \times ЛПркЛПр_{jk}}{\sum_{j \in J} OEЗЛПр_{ij}}; \quad (1)$$

$$B_{kфакт} = \frac{\sum_{i \in I} OEЗЛПр_{ik}}{n}; \quad (2)$$

$$Km = \frac{B_{kфакт}}{B_{kmax}}, \quad (3)$$

де $OEЗЛПр_{ik}$ — відповідність OEЗ $i \in I$ логістичному процесу $k \in K$; $B_{kфакт}$ — фактична середня кількість балів за k -м логістичним процесом; n — кількість елементів організаційно-економічного забезпечення; B_{kmax} — максимальна кількість балів за k -м логістичним процесом; Km — коефіцієнт відповідності організаційно-економічного забезпечення логістичному процесу.

У разі, якщо коефіцієнт знаходиться в межах від 0 до 0,33 діагностується низький, від 0,34 до 0,66 — середній, а від 0,67 до 1,0 — високий рівні відповідності організаційно-економічного забезпечення логістичному процесу.

Визначення складу елементів OEЗ логістичної діяльності торговельного підприємства за рівнем пріоритетності їх удосконалення. Цей етап передбачає встановлення ієрархії компонент OEЗ логістичної діяльності, що підлягають удосконаленню. Враховуючи підпорядкованість OEЗ логістичній діяльності, визначення пріоритетності елементів OEЗ тісно пов'язано з практиками в галузі логістики, що застосовувати та планують використовувати на підприємстві, з огляду на якість логістичних процесів, що реалізуються на підприємстві. Логіка залежності між елементами OEЗ, практиками і логістичними процесами є такою. Пріоритетними для удосконалення OEЗ є ті елементи, що відповідають практикам у галузі логістики, прийнятими до впровадження на підприємстві. Своєю чергою портфель цих практик визначатиметься з огляду на рівень

проблем за логістичними процесами, що реалізуються на підприємстві. Інакше кажучи, для встановлення пріоритетності в удосконаленні елементів OEЗ необхідно послідовно: визначити логістичні процеси, що потребують удосконалення, сформулювати портфель практик логістичної діяльності, встановити ієрархію елементів OEЗ за послідовністю удосконалення.

Для ідентифікації логістичних процесів, що потребують удосконалення, пропонується використання результатів оцінювання їх якості, отриманих під час побудови реляційних матриць.

Після діагностування якості логістичних процесів доцільно визначитись із логістичними практиками. Перелік практик, спрямованих на покращення логістичної діяльності на торговельному підприємстві, рекомендовано формувати з огляду на результати діагностики результативності логістичної діяльності за моделлю Дюпона та реляційними матрицями, а також систематизації практик відповідно SCOR-моделі за групами передових, покращених та стандартних практик. Остаточне рішення щодо складу заходів, спрямованих на покращення логістичної діяльності, приймається з урахуванням загального бюджету щодо розвитку логістики на підприємстві у довгостроковому та короткостроковому періодах.

Перелік практик для покращення логістичної діяльності, прийнятих до впровадження, становить основу для впорядкування елементів OEЗ за рівнем їх пріоритетності для

удосконалення. Для цього рекомендовано використання методу аналізу ієрархій з дотриманням критеріїв значущості та відповідності елементів організаційно-економічного забезпечення заходам з покращення логістичної діяльності, а також готовності торговельного підприємства до удосконалення певних елементів ОЕЗ логістичної діяльності.

Обґрунтовано пропозиції щодо організації роботи з постачальниками, запропоновані

до впровадження на одному з торговельних підприємств міста Харкова за результатами оцінки його ОЕЗ. Пропозиції систематизовано за групами «стандартні», «кращі» та «передові» практики. До стандартних включено практики, що реалізуються на підприємстві, до кращих — ті, що впроваджуються на більшості підприємств; до передових — ті, що є новими для реалізації у логістичній діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Склад логістичних практик торговельного підприємства (складено автором на основі [18])

Група практик	Перелік логістичних практик
Передові практики	Довгострокові угоди (партнерство з постачальниками)
	Мобільний доступ до інформації
Кращі практики	Налагодження метрик
Стандартні практики	Впровадження процедури вибору постачальника
	Проведення закупівель за графіком

Для визначення ієрархії елементів ОЕЗ за пріоритетністю обрано критерії важливості впровадження логістичних практик, фактичного стану локальних компонент ор-

ганізаційно-економічного забезпечення для впровадження цих практик та готовності підприємства до впровадження змін організаційно-економічного забезпечення (табл. 2).

Таблиця 2

Критерії ранжування елементів організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства за рівнем пріоритетності їх удосконалення на торговельному підприємстві

Критерії	Важливість	Фактичний стан ОЕЗ	Готовність до впровадження змін ОЕЗ
Упровадження передових практик	Важливість для впровадження передових практик	Фактичний стан ОЕЗ для впровадження передових практик	Готовність до впровадження змін ОЕЗ для впровадження передових практик
Упровадження кращих практик	Важливість для впровадження кращих практик	Фактичний стан ОЕЗ для впровадження кращих практик	Готовність до впровадження змін ОЕЗ для впровадження кращих практик
Упровадження стандартних практик	Важливість для впровадження стандартних практик	Фактичний стан ОЕЗ для впровадження стандартних практик	Готовність до впровадження змін ОЕЗ для впровадження стандартних практик

Висновки. У роботі визначено, що для підвищення ефективності функціонування торговельного підприємства необхідно удосконалити організаційно-економічного забезпечення його логістичної діяльності, як підсистем забезпечення одного з найголовніших функціоналів роботи торговельного підприємства. У зв'язку з цим було обґрунтовано науково-методичний підхід до визначення ієрархії локальних компонент організаційно-економічного забезпечення логістичної

діяльності торговельного підприємства за пріоритетністю їх покращення, який подано етапами діагностики організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності, встановлення логістичних процесів, що потребують удосконалення, визначення ієрархії елементів організаційно-економічного забезпечення за послідовністю удосконалення, що реалізуються з використанням методів комплексної оцінки, декомпозиції, матричного методу та методу аналізу ієрархій.

Список літератури

1. Крикавський Є. В., Петецьки І., Рикова І. С. Від планування логістики до логістичного планування. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2009. № 5. Т. 3. С. 160–165.

2. Фролова Л. В. Логістичне управління торговельним підприємством: теорія та методологія : автореф. дис... д-ра екон. наук : 08.07.05. Донецьк, 2005.

3. Пилипенко А. А. Логістичні аспекти управління бізнес-процесами підприємств. *Економічний простір*. 2015. № 103. С. 186–195.

4. Окландер М. А. Формування логістичних систем підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.06.01, Одеса, 2003. 393 с.

5. Ільченко Н. Б. Логістичні стратегії в торгівлі: монографія. Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. 432 с.

6. Міщук І. П. Формування і функціонування систем логістики підприємств торгівлі : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04, Львів, 2017. 665 с.

7. Харрисон А., Ремко ван Хоук. Управление логистикой. Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2006. 368 с.

8. Бауэрсокс Д. Дж., Клосс Д. Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок / пер. с англ. 2-е изд. Москва : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. 640 с.

9. Сток Д. Р. Ламберт Д. М. Стратегическое управление логистикой. Москва: ИНФРА-М, 2005. 797 с.

10. Колодізева Т. О. Руденко Г. Р. Інноваційні технології в логістиці : навчальний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 268 с.

11. Академічний тлумачний словник української мови: в 11 томах. URL : <http://sum.in.ua/s/udoskonalennja> (дата звернення : 11.04.2020). — Назва з екрана.

12. ISO 9000:2015. Системы менеджмента качества — Основные положения и словарь. URL : <http://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>. (дата звернення : 11.04.2020). — Назва з екрана.

13. Коніщева Н. Й. Підвищення ефективності управління логістичною діяльністю за допомогою інформаційно-комунікацій-

них технологій. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/4477/1/ilov28-35.pdf> (дата звернення : 11.04.2020). Назва з екрана.

14. Руденко Г. Р. Удосконалення логістичних бізнес-функцій торговельного підприємства. URL : <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/98.pdf> (дата звернення : 11.04.2020). Назва з екрана.

15. Єршова Н. Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств: стратегічний аспект. *Економіка і суспільство: електрон. наук. фахове видання*. 2018. Вип. 14. С. 894–904. URL : http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/128.pdf.

16. Деминг Э., Джуран Дж., Кросби Ф., Исикава К., Фейгенбаум А., Тагути Т. Гуру менеджмента качества и их концепции. URL : <http://www.management.com.ua/qm/qm009.html> (дата звернення: 11.04.2020). Назва з екрана.

17. Уварова А. Є. Методичні засади оцінювання організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2019. Випуск I (73). С. 113–122.

18. Stewart G. (1997). Supply chain operations reference model (SCOR): the first cross industry framework for integrated supply chain management. *Logistics Information Management*, vol. 10, no. 2, pp. 62–67.

References

1. Krykavskiy, E. V., Petytsky, I., Rykova, I. S. (2009). *Vid planuvannia lohistyky do lohistrychnoho planuvannia* [From planning of logistics to logistics planning]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu* [Bulletin of Khmelnytsky National University], no. 5 (3), pp. 160–165.

2. Frolova, L. V. (2005). *Lohistrychne upravlinnia torhovelnym pidpriemstvom: teoriia ta metodolohiia* [Logistic management of a trading company: theory and methodology]. Abstract of Grand PhD in Economic sciences thesis. Donetsk.

3. Pylypenko, A. A. (2015). *Lohistrychni aspekty upravlinnia biznes-protsesamy*

- pidprijemstv.* [Logistic aspects of enterprise business process management]. *Ekonomichnyi prostir* [Economic Space], no. 103, pp. 186–195.
4. Oklander, M. A. (2003). *Formuvannia lohistychnykh system pidprijemstv* Diss.dokt. ekon nauk [Formation of logistic systems of enterprises. Thesis Grand PhD in Economic sciences]. Odessa, 393 p.
 5. Ilchenko, N. B. (2016). *Lohistychni stratehii v torhivli* [Logistics strategies in trade]. Kyiv, KTEU Publ., 432 p.
 6. Mishhuk, I. P. (2017). *Formuvannia i funktsionuvannia system lohistyky pidprijemstv torhivli* [Formation and functioning of logistics systems of trade enterprises. Thesis Grand PhD in Economic sciences]. Lviv, 665 p.
 7. Harrison, A., Remko van Hoek (2006). *Upravlenie logistikoy* [Logistics Management]. Dnepropetrovsk, Balans Biznes Buks Publ., 368 p.
 8. Bowersox, D. D., Kloss, D. D. (2008). *Logistika: integrirovannaja tsep' postavok* [Supply Chain Logistics Management]. Moscow, Olymp-Byznes Publ., 640 p.
 9. Stock, J. R., Lambert, D. M. (2005). *Strategicheskoe upravlenie logistikoj* [Strategic logistic management]. Moscow, INFRA-M Publ., 797 p.
 10. Kolodizieva, T. O. Rudenko, H. R. (2013). *Innovatsiini tekhnologii v lohistytsi* [Innovative technologies in logistics]. Kharkiv, KhNEU Publ., 268 p.
 11. Ukrainian Academic Definition Dictionary: in 11 volumes. Available at: <http://sum.in.ua/s/udoskonalennja> (Accessed 11 April 2020).
 12. ISO 9000:2015 Quality management systems — Basics and vocabulary. Available at: <http://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>. (Accessed 11 April 2020).
 13. Konishheva, N. Y. Improving the efficiency of logistics management through information and communication technologies. Available at: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/4477/1/ilov28-35.pdf> (Accessed 11 April 2020).
 14. Rudenko, H. R. (2018). Improvement of logistic business functions of a trading enterprise. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/98.pdf> (Accessed 11 April 2020).
 15. Yershova, N. Yu. (2018). *Udoskonalennia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia osnovnyimi zasobamy pidprijemstv: stratehichni aspekt* [Improvement of accounting and analytical support for the management of fixed assets of enterprises: strategic aspect]. *Ekonomika i suspilstvo: elektron.nauk.fakhove vydannia* [Economy and society (electronic journal)], vol. 14, pp. 894–904. Available at: http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/128.pdf (Accessed 11 April 2020).
 16. Deming, E., Dzhuran, Dzh., Krosbi, F., Isikava, K., Feygenbaum, A., Taguti, T. Quality management gurus and their concepts. Available at: <http://www.management.com.ua/qm/qm009.html> (Accessed 11 April 2020).
 17. Uvarova, A. Ye. (2019). *Metodychni zasady otsiniuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho zabezpechennia lohistychnoi diialnosti torhovelnoho pidprijemstva* [Methodical foundations of the evaluation of the organizational and economic support of the trade enterprise logistics activity]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky* [Bulletin of Chernivtsi Institute of Trade and Economics. Economics], no. 1 (73), pp. 113–122.
 18. Stewart, G. (1997). Supply chain operations reference model (SCOR): the first cross industry framework for integrated supply chain management. *Logistics Information Management*, vol. 10, no. 2, pp. 62–67.

Objective. *The objective of the article is to form a scientific and methodological approach to determining the hierarchy of local components of organizational and economic support of a logistic activity of a trading enterprise by the priority of their improvement.*

Methods. *To obtain the results of the study, the following general and special methods are used in the work: analysis and synthesis, decomposition methods and methods of hierarchy analysis.*

Results. *In this article the sequence of improvement of organizational and economic support of trading enterprise logistic activity is grounded. Given the cyclical nature of the management process and the importance of assessing the state of organizational and economic support as a precondition for managerial decision making, improving the organizational and economic support of logistics activities is considered as one of the stages of managing it. Improvement of organizational and economic support is implemented within the framework of a model of continuous improvement of the quality of trading enterprise activity on a systematic basis, taking into account the results and goals of logistics activities, as well as the actual status and possibilities of improving the support subsystem in accordance with the practices of logistics improvement. According to this, a scientific and methodological approach to determining the hierarchy of local components of organizational and economic support of logistic activity of a trading enterprise is prioritized, with the priority of their improvement, which is presented in stages: evaluation of the organizational and economic support of logistic activity on the characteristics of its condition, efficiency and effectiveness of logistic activity; identification of logistic processes on the importance of improving organizational and economic support; systematization of local components of organizational and economic support in the sequence of their improvement. Under the stage of organizational and economic support of logistics activities, a formula for establishing diagnostics of compliance of organizational and economic support to logistics processes is presented, which is implemented on the basis of multiplication of matrices and is carried out sequentially by «closing» the matrix «compliance of organizational and economic support — logistic practices» with respect to the matrix «logistics practices — logistics processes».*

Key words: *logistics activity, trade enterprise, organizational support, economic support, local components.*

Надійшла до редакції 12.04.2020